

Izvorna jezična inačica ove stranice [en](#) nedavno je izmijenjena. Naši prevoditelji trenutavno pripremaju jezičnu inačicu koju vidite.

engleski

Swipe to change

Pamattiesības

Malta

Valsts tiesas

Ombuds

Specializētās cilvēktiesību iestādes

Cits

Valsts tiesas

Adrese:

First Hall Civil Court (Constitutional Jurisdiction)

Constitutional Court

Courts of Justice

Republic Street,

Valletta

Malta

Īss apraksts par pieprasījumu veidiem, kurus izskata iestāde

Ikviena persona, kas uzskata, ka attiecībā uz viņu ir, tiek vai iespējams tiks pārkāpts Konstitūcijas 33. līdz 45. pants (pamattiesības un cilvēktiesības), vai jebkura cita persona, kuru Maltas Civiltiesas Pirmā palāta ir iecēlusi tādas personas pārstāvībai, var sniegt prasību Civiltiesas Pirmajā palātā, neskarot nekādas citas likumīgi pieejamas darbības saistībā ar to pašu lietu.

Tikai persona, kuras tiesības juridiskā izpratnē ir tieši pārkāptas, var sniegt prasību par pamattiesību pārkāpšanu. Tas ir pamatnoteikums.

Ir būtisku uzsvērt, ka personai vispirms ir jāizmanto visi pieejamie un atbilstošie aizsardzības pasākumi, pirms tā sniedz prasību Civiltiesas Pirmajā palātā atbilstoši tās konstitucionālajai kompetencei.

Tādēļ, ja personai šķiet, ka ir pārkāptas viņas pamattiesības, tai vispirms jāizmanto pieejamie aizsardzības pasākumi. Ja pirmais risinājums nav devis rezultātus, tad persona var sniegt prasību Civiltiesas Pirmajā palātā (konstitucionālā kompetence). Kad Civiltiesas Pirmā palāta ir pasludinājusi spriedumu, ikviena iesaistītā puse var to pārsūdzēt Konstitucionālajā Tiesā. Tādējādi Konstitucionālā Tiesa ir otrās instances tiesa. Tikai tad, ja persona zaudē lietu Konstitucionālajā Tiesā, nepiekrīt Konstitucionālās Tiesas spriedumam vai spriedums to neapmierina, viņa var savu lietu iesniegt Eiropas Cilvēktiesību tiesā Strasbūrā.

Īss apraksts par procedūru, kas seko pieprasījuma iesniegšanai

Ja mirtiesā tiek iesniegts konstitucionāls jautājums, mirtiesas vispirms pārbaudīs, vai tas ir pamatots. Ja tiesa nolemj, ka tas nav pamatots, šādu lēmumu nevar pārsūdzēt. Savukārt, ja jautājums tiks atzīts par pamatotu, mirtiesas nodos lietu Civiltiesas Pirmajai palātai (konstitucionālā kompetence). Ja personu neapmierina Civiltiesas Pirmās palātas (konstitucionālā kompetence) spriedums, viņai ir tiesības spriedumu pārsūdzēt Konstitucionālajā tiesā, un pēc tam, kad Konstitucionālā tiesa ir taisījusi spriedumu, lietu nodod atpakaļ mirtiesai.

Pieteikumā Civiltiesas Pirmajai palātai īsi un skaidri jāizklāsta fakti, kas ir sūdzības pamatā, un jānorāda Konstitūcijas noteikums(-i), kas tika, tiek vai iespējams tiks pārkāpts(-i).

Tāpat iesniedzējs pieteikumā norāda vēlamās tiesiskās aizsardzības līdzekļus, taču tiesa, ja tā apmierina prasību, ir tiesīga savas kompetences ietvaros noteikt jebkādu citu tiesiskās aizsardzības līdzekli, ko tā uzskata par piemērotāku.

Apelācijas tiesvedība

Lietās, ko skata Civiltiesas Pirmā palāta, apelācijas sūdzība nekavējoties tiek paziņota atbildētajam, un astoņu darbdienu laikā pēc apelācijas sūdzības iesniegšanas dienas vai pēc dienas, kad noteiktajā termiņā saņemti atbildētāja apsvērumi, vai, ja atbildētājs nav sniedzis savus apsvērumus – pēc šim nolūkam paredzētā termiņa beigām, tiesa nosaka tiesas sēdes dienu.

Apelācijas sūdzību iesniedz astoņu darbdienu laikā pēc pārsūdzētā lēmuma pieņemšanas dienas, un sešu darbdienu laikā pēc paziņošanas dienas atbildētājs var sniegt rakstisku atbildi.

Tiesas, kuras lēmumu var pārsūdzēt Konstitucionālajā tiesā, steidzamos gadījumos un pēc vienas puses pieprasījuma (pat ja tas izteikts mutiski), kas iesniegts uzreiz pēc lēmuma pieņemšanas, var saīsināt termiņu pārsūdzībai vai atbildes sniegšanai. Ja neviena no pusēm šādu pieprasījumu nav iesniegusi uzreiz pēc sprieduma taisīšanas, ikviena puse šādu pieprasījumu var iesniegt rakstiski, tādā gadījumā tiesa, kura pieņēmusi lēmumu, pēc abu pušu uzklaušanās (ja tiesa to uzskata par nepieciešamu) dod nepieciešamo rīkojumu.

Tiklīdz lietā ir noteikta tiesas sēdes diena, tiesa nodrošina, ka saskaņā ar pienācīgu un pareizu tiesvedību tiesas sēdes un lietas izskatīšana notiek ātri, tiesas sēdes notiek secīgās dienās vai, ja tas nav iespējams, ar iespējami nelieliem intervāliem.

Lietās, kuru pamatā ir ar Konstitūciju un Eiropas Konvenciju likumu saistīti jautājumi, kā arī kurās tiesas sēdei jānotiek steidzamības kārtā, nepieciešamības gadījumā sēdes termiņu nosaka pēcpusdienā, lai neizjauktu tiesas sēžu grafiku, un tiesas sēdi turpina secīgās dienās, kamēr lieta tiek pabeigta un tiek pasludināts pārtraukums līdz sprieduma taisīšanai.

Īss apraksts par tiesvedības iespējamo rezultātu

Kopš 1987. gada Maltā ikviena persona, kas pēc tiesvedības Maltas Civiltiesas Pirmajā palātā un Konstitucionālajā tiesā joprojām nepiekrīt Konstitucionālās Tiesas spriedumam vai spriedums to neapmierina, ir tiesīga savu lietu iesniegt Eiropas Cilvēktiesību tiesā Strasbūrā.

Konstitucionālajā tiesā apelāciju var iesniegt vai nu persona, vai valsts, bet Eiropas Cilvēktiesību tiesā savu lietu iesniegt var tikai persona (tiesības uz individuālu sūdzību). Tādējādi valsts nevar vērsties Eiropas Cilvēktiesību tiesā.

Ombuds

Adrese:

Office of the Ombudsman
11, St Paul's Street,
Valletta VLT 1210
Malta

Īss apraksts par pieprasījumu veidiem, kurus izskata iestāde

Parlamentārā tiesībsarga institūcijas pamatā ir ideja par personas tiesību aizsardzību un nepieciešamību uzraudzīt tos, kam piešķirtas publiska vara. Ir pierādījies, ka tas ir būtisks rīks noteikumu izstrādei par publiskās pārvaldes darbību un vienveidīgas un pienācīgas tiesību aktu piemērošanas nodrošināšanai. Būdam Parlamenta amatpersona, Tiesībsargs papildina parlamentāro darbu, pārraugot pārvaldes darbības. Tādējādi tiesībsarga institūcija nostiprina arī parlamentāro institūciju un demokrātisko procesu, kurā Parlaments pārrauga pārvaldi.

Tiesībsargs izskata iedzīvotāju sūdzības par to, ka viņu ekonomiskās, sociālās un kultūras tiesības varētu būt pārkāptas administratīvu kļūmju dēļ, kas radušās, attiecīgām publiskās pārvaldes iestādēm netīši vai tīši nepareizi izmantojot izpildvaru vai darbojoties nepienācīgi, nepamatoti vai neatbilstīgi. Sūdzības var skart šādus jautājumus:

nepamatota un novēršama vilcināšanās ar lēmumu pieņemšanu, atbildes sniegšanu un iedzīvotāju tiesību piešķiršanu un prasību apmierināšanu; noteikumu un procedūru netaisnīga piemērošana un izvairīšanās no pareizo procedūru piemērošanas; administratīvā rīcība un prakse, kas neatbilst veidam, kādā publiskās iestādes rīkojās iepriekšējās līdzīgās situācijās; informācijas, par kuru iedzīvotājiem ir tieša interese, nesniegšana un piekļuves tai nenodrošināšana, kā arī atteikšanās sniegt pienācīgu informāciju; atšķirīga izturēšanās pret iedzīvotājiem līdzvērtīgās situācijās; ierēdņu nelaipna izturēšanās pret iedzīvotājiem; kļūdas, risinot iedzīvotāju jautājumus; strikta un neelastīga noteikumu un procedūru piemērošana, kas rada netaisnību; iedzīvotāju neinformēšana par tiesībām uz pārsūdzību un kārtību, kādā viņi var pārsūdzēt lēmumus, kas kaitē viņu interesēm; kaitējuma, ko publiskās pārvaldes iestādes nodarījušas iedzīvotājiem, neatlīdzināšana un nevēlēšanās sniegt pienācīgu kompensāciju, piemēram, atvainošanos, paskaidrojumus un brīvprātīgus kompensācijas maksājumus arī tad, ja nav attiecīgu tiesību normu; publiskās pārvaldes iestādes pienākumu nepildīšana, nesniedzot pamatojumu par savām darbībām un lēmumiem tiem, kurus tieši skar šādas darbības un lēmumi; izvairīšanās darboties godīgi un neatkarīgi un atturēties no neobjektivitātes, aizspriedumiem un nevienlīdzīgas attieksmes jebkādu iemeslu dēļ.

Īss apraksts par procedūru, kas seko pieprasījuma iesniegšanai

Saņemot sūdzību, tiesībsargs vispirms novērtē, vai sūdzība ir pieņemama. Ja tā nav pieņemama, sūdzības iesniedzēju informē par to, ka tiesībsargs viņa lietu neizskatīs. Savukārt ja sūdzība ir pieņemama, lieta tiks izmeklēta, lai noskaidrotu, vai tiešām ir pieļautas administratīvas kļūmes.

Tiesībsarga birojs 48 stundu laikā apstiprina sūdzības saņemšanu un informē sūdzības iesniedzēju par izmeklēšanas ierēdni, kurš palīdzēs tiesībsargam lietas izskatīšanā un ir gatavs tikties ar sūdzības iesniedzēju un viņu konsultēt. Apstiprinājumā sniedz arī informāciju par darbībām, kas tiks veiktas, lai izskatītu sūdzību.

Sūdzības izmeklēšanai būs nepieciešamas vidēji 50 līdz 60 darbdienu.

Izskatīšanai pieņemtos gadījumos tiesībsargs faktu noskaidrošanas nolūkā vispirms iepazīstas ar apstākļiem, kas kalpojuši par pamatu sūdzībai.

Tiesībsargs par savu nodomu veikt izmeklēšanu informē attiecīgās nodaļas vadītāju vai – atkarībā no konkrētās lietas – attiecīgās iestādes galveno izpildpersonu vai attiecīgās vietējās pašvaldības mēru.

Tiesībsargs pēc sava ieskata var uzklaut vai saņemt informāciju no minētajām personām un vākt informāciju. Tiesībsargam ir pilnvaras uzaicināt lieciniekus, pieņemt jebkura liecinieka vai izmeklēšanā iesaistītas personas zvērestu un pieprasīt sniegt liecības.

Ja persona, kas uzaicināta sniegt liecības, nenorādot pietiekamu pamatojumu, atsakās uz tiesībsarga uzdotajiem jautājumiem atbildēt pēc labākās sirdsapziņas vai atsakās sniegt pieprasītos dokumentus, šāda darbība tiek kvalificēta kā sodāma darbība. Tomēr nevienai personai, kura sniedz liecības tiesībsargam, nevar piespiest atbildēt uz jautājumiem, ja tā rezultātā pret personu varētu sākt kriminālprocesu. Ikvienam tiesībsarga lieciniekam ir tādas pašas tiesības kā lieciniekiem tiesā.

Ja izmeklēšana attiecas uz nodaļu, iestādi vai vietējo pašvaldību, tiesībsargs jebkurā brīdī izmeklēšanas laikā vai pēc tās var apspriesties ar ministru, nodaļas vadītāju, galveno izpildpersonu, mēru vai jebkuru citu personu, kura izteikusi šādu vēlēšanos vai kurai izmeklēšanas ietvaros izteikts ieteikums to darīt.

Ja izmeklēšanas laikā vai pēc tās tiesībsargs konstatē, ka ir gūti būtiski pierādījumi tam, ka kāda nodaļa, iestāde vai vietējās pašvaldības ierēdņa darbība ir uzskatāma par būtisku pienākumu nepildīšanu vai amatpārkāpumu, viņš lietu nodod kompetentajai iestādei vai policijai.

Īss apraksts par tiesvedības iespējamo rezultātu

Pamatojoties uz veikto izmeklēšanu, tiesībsargs sagatavo neatkarīgu slēdzienu par to, vai izmeklētā darbība vai lēmums ir bijis prettiesisks;

nepamatots, netaisnīgs, ierobežojošs vai diskriminējošs;

atbilstošs likumam vai praksei, kas ir vai varētu būt nepamatota, netaisnīga, ierobežojoša vai diskriminējoša;

pilnībā vai daļēji pamatots ar tiesisku vai faktisku maldību;

nepareizs.

Ja tiesībsargs secina, ka:

lieta būtu jānodod kompetentajai iestādei turpmākai izskatīšanai vai

pieļautā kļūda būtu jālabo, vai

lēmums būtu jāatceļ vai jāgroza, vai

būtu jāgroza prakse, kas bija lēmuma, ieteikuma, darbības vai pieļautās kļūdas pamatā, vai

būtu jāgroza likums, kas bija lēmuma, ieteikuma, darbības vai pieļautās kļūdas pamatā, vai

būtu jānorāda lēmuma pamatojums, vai

būtu jāveic jebkādi citi pasākumi,

viņš par savu slēdzienu un tā pamatojumu sagatavo ziņojumu un nosūta to kompetentajai nodaļai, iestādei vai vietējai pašvaldībai, pēc sava ieskata pievienojot ieteikumus. Šādā gadījumā viņš var pieprasīt, lai attiecīgā nodaļa, iestāde vai vietējā pašvaldība noteiktā termiņā informē viņu par pasākumiem, ko tā ierosina veikt, lai izpildītu tiesībsarga ieteikumus. Ja tiesībsargs veic izmeklēšanu, viņš ziņojuma vai ieteikumu kopiju nosūta arī kompetentajam ministram un, ja lieta saistīta ar pašvaldību – attiecīgās pašvaldības mēram.

Ja pēc ziņojuma saņemšanas saprātīgā termiņā netiek veiktas nekādas darbības, tiesībsargs pēc sava ieskata un ņemot vērā nodaļas, iestādes vai vietējās pašvaldības apsvērumus (ja tādi sniegti), ziņojuma un ieteikumu kopiju nosūta premjerministram un pēc tam var pēc sava ieskata par šo lietu ziņot Pārstāvju palātai.

Tiesībsarga darbības vai ieteikumus, izņemot kompetences neesamību, nevar pārsūdzēt tiesā.

Parasti tiesībsargam ir pilnvaras pēc savas iniciatīvas sākt izmeklēšanu un izteikt atzinumu, t.i., nav nepieciešama sūdzība par kāda jautājuma vai lietas pārskatīšanu. Tāpat tiesībsargam ir tiesības izteikt administratīvus vai likumdošanas ieteikumus. Viņš var nolemt sniegt ieteikumus pārvaldes iestādei par izmaiņām kārtībā, kādā tā izskata konkrētas lietas, un varētu ieteikt arī grozījumus konkrētā tiesību aktā. Tomēr tiesībsarga lēmums nav saistošs. Tiesībsarga lēmumam ir diezgan liela morāla un politiska nozīme, jo viņš kā neatkarīga institūcija, kuras viedoklis tiek respektēts, ierosina konkrētas kārtības pārtraukšanu vai grozījumus konkrētā tiesību aktā. Tādēļ tiesībsarga lēmuma izpildi nevar panākt tiesā vai ar tiesas rīkojumu.

Specializētās cilvēktiesību iestādes

Tiesībsargs bērna tiesību jautājumos

Bēnu lietu komisārs

Adrese:

Commissioner for Children
Centru Hidma Socjali
469, St Joseph High Rd,
Santa Venera SVR 1012
Malta

Ja nepieciešams, norādīt iestādes nodaļu/struktūru, kas izskata pieteikumus

Aģentūra „Appoġġ”

Aģentūra sniedz vērtīgus pakalpojumus, nodrošinot neaizsargātu bērnu un pusaudžu līdz 18 gadu vecumam aizsardzību, kas pieredzējuši vardarbīgu izturēšanos vai/un ir atstāti novārtā, vai arī viņiem draud vardarbīga izturēšanās vai/un atstāšana novārtā.

Pamatojoties uz norādījumiem, kas saņemti no sabiedrības, kā arī no profesionāļiem, kuri strādā ar bērniem un viņu ģimenēm, bērnu aizsardzības dienesti veic izmeklēšanu visos gadījumos, kad pastāv aizdomas par to, ka bērnam tiek nodarīts vai viņu apdraud kaitējums fiziskas, seksuālas, emocionālas vardarbības un/vai atstāšanas novārtā dēļ.

Īss apraksts par pieprasījumu veidiem, kurus izskata iestāde

Sūdzības saistībā ar ģimeni attiecas uz laulības šķiršanas un bērna aizgādības jautājumiem. Šādos procesos bērns tiek uzklauts tikai retos gadījumos. Ņemot vērā to, ka tiesas lēmumam būs būtiska ietekme uz bērna dzīvi, ir svarīgi nodrošināt to, ka pienācīgi tiek ņemts vērā bērna viedoklis.

Sūdzības saistībā ar izglītību attiecas uz bīstamām celtniecības iekārtām skolu tuvumā un bērnu pārvadāšanai izmantoto skolu autobusu tehnisko stāvokli.

Sūdzības saistībā ar tiesas spriedumiem, tostarp par bērna aprūpes un aizgādības jautājumiem, jo vecāki bieži uzskata, ka tie pieņemti uz aizspriedumu pamata vai var nodarīt kaitējumu bērnam.

Sūdzības saistībā ar bērna reģistrēšanu sporta klubos un apvienībās, kuros bērni tiek izmantoti, nedodot viņiem iespēju piedalīties sporta pasākumos un nodarboties ar sportu. Sūdzības par rotaļu laukumu sliktu stāvokli, kas raisa bažas par bērnu drošību šajos laukumos.

Sūdzības par vardarbīgu izturēšanos.

Īss apraksts par procedūru, kas seko pieprasījuma iesniegšanai

Veicot savus pienākumus, komisārs var izmeklēt jebkuru jautājumu, pamatojoties uz kādas personas rakstisku sūdzību vai pēc paša iniciatīvas. Tomēr komisārs neveic izmeklēšanu konkrētos, individuālos konfliktos starp bērnu un viņa vecākiem vai aizbildņiem, tostarp saistībā ar aizgādības īstenošanu vai citiem jautājumiem, kas ir kādas tiesas vai tribunāla kompetencē, šādā gadījumā komisārs pamato savu atteikumu sūdzības iesniegšanai.

Pieņemot lēmumu izmeklēt sūdzību, komisārs par to informē sūdzības iesniedzēju, kā arī jebkuru nodaļu, iestādi vai struktūru, kuru var skart izmeklēšana. Komisārs var ieteikt sūdzības iesniedzējam izmantot visus iespējamus tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

Izmeklēšanas nolūkos komisārs var pieprasīt jebkurai personai, kuras rīcībā ir izmeklēšanai būtiski dokumenti vai informācija, sniegt šos dokumentus un/vai informāciju rakstiski un/vai noteiktā laikā un vietā mutiski, dodot zvērestu.

Komisārs var pieaicināt liecinieku un ir pilnvarots pieņemt jebkuras izmeklēšanā iesaistītas personas zvērestu un pieprasīt tai sniegt nepieciešamo informāciju. Neskarot iepriekš minēto, nevienu personu nevar piespiest sniegt informāciju vai dokumentus, kurus personai nedrīkstētu prasīt arī tiesa civilprocesā vai kriminālprocesā.

Īss apraksts par procesa iespējamo rezultātu

Ja komisārs izmeklēšanas gaitā konstatē, ka kādas personas rīcība ir vai var būt likuma pārkāpums, par ko paredzētas krimināltiesiskas sankcijas, komisārs par to nekavējoties informē prokuroru.

Par saviem konstatējumiem jebkurā formālā izmeklēšanā komisārs sagatavo un publicē ziņojumu, norādot ieteikumus, ko tas uzskata par nepieciešamiem vai lietderīgiem.

Komisārs var ieteikt pasākumus, ko tas uzskata par nepieciešamiem vai lietderīgiem un kas jāveic citām personām vai struktūrām, pēc sava ieskata komisārs šādus ieteikumus var publicēt, neatklājot tās personas datus, uz kuru attiecas ziņojums.

Šādos gadījumos, kad komisārs nolemj sniegt ieteikumus, viņš sagatavo ziņojumu, kurā izskaidro ieteikumu iemeslus, ziņojuma kopiju nosūta ikvienai personai vai struktūrai, kurai ieteikumi ir adresēti.

Ja atklājas, ka konkrēta persona vai struktūra nepilda Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvenciju par bērna tiesībām, ko Malta ir ratificējusi, komisārs ieteikumus var sniegt kā "paziņojumu par atbilstību", kurā apliecināts komisāra atzinums par to, kādā veidā nav ievēroti konvencijas noteikumi un kādi pasākumi jāveic, lai nodrošinātu noteikumu ievērošanu.

Ja komisārs atzīst par nepieciešamu, viņš par katru lēmumu vai priekšlikumu, kas skar bērnus, var veikt ietekmes uz bērnu novērtējumu. Ietekmes uz bērnu novērtējumu komisārs var arī publicēt.

Vienlīdzību veicinošā iestāde

Valsts komisija vienlīdzības veicināšanai

Adrese:

Flat 4, Gattard House,
National Road,
Blata I-Bajda
Malta

Īss apraksts par pieprasījumu veidiem, kurus izskata iestāde

Ikvienu personu, kas uzskata, ka viņas ir tikusi diskriminēta dzimuma, rases vai etniskās izcelsmes dēļ, var iesniegt sūdzību Valsts komisijā vienlīdzības veicināšanai.

Komisija izskata arī sūdzības par diskrimināciju dzimuma vai pienākumu ģimenē dēļ, piemēram:

tieša vai netieša mazāk labvēlīga attieksme pret vīriešiem un sievietēm dzimuma vai pienākumu ģimenē dēļ;

mazāk labvēlīga attieksme pret sievietēm faktiskas vai iespējamās grūtniecības vai bērna piedzimšanas dēļ;

mazāk labvēlīga attieksme pret vīriešiem un sievietēm vecāku pienākumu, pienākumu ģimenē vai citu ar dzimumu saistītu iemeslu dēļ;

jebkāda attieksme, kuras pamatā ir noteikums, kritērijs vai prakse, kas viena konkrēta dzimuma personas nostādītu ievērojami nelabvēlīgākā stāvoklī salīdzinājumā ar otra dzimuma pārstāvjiem, ja vien minētais noteikums, kritērijs vai prakse nav piemērots un nepieciešams un to var pamatot ar objektīviem, ar dzimumu nesaistītiem faktoriem.

Tā izskata arī sūdzības par diskrimināciju nodarbinātības jomā, t.i., tiešu vai netiešu diskrimināciju pret personu saistībā ar kritērijiem vai noteikumiem un nosacījumiem pieņemšanai darbā vai kritērijiem atbrīvošanai no darba.

Sūdzības tiek saņemtas arī par diskrimināciju pret personu saistībā ar atteikumu slēgt jebkādu tiesisku darījumu bankās, finanšu iestādēs vai apdrošināšanas sabiedrībās.

Diskriminācija pret pašnodarbinātu personu laulātajiem, kas nav darba ņēmēji vai partneriem, kuri piedalās pašnodarbinātu personu profesionālajā darbībā un veic tos pašus darbus, ko viņu laulātais, vai arī nepieciešamās palīgdarbības.

Diskriminācija pret personu saistībā ar piekļuvi jebkādiem mācību kursiem, arodmaģībai vai profesionālās orientācijas pasākumiem, mācību stipendiju piešķiršanu studentiem vai mācekļiem, mācību programmu satura atlasīšanu un īstenošanu, kā arī studentu vai mācekļu prasmju un zināšanu novērtēšanu.

Sūdzības par seksuālo uzmākšanos, piespiežot personu uz fizisku tuvību vai pieprasot seksuālus pakalpojumus, vai piespiežot citas personas uz seksuāla rakstura darbībām vai seksuālu (verbālu vai neverbālu) izturēšanos, vai par tekstu, attēlu vai citu materiālu izgatavošanu, rādīšanu vai laišanu aprīvē, ja darbība, vārdi vai izturēšanās ir nepatīkama personām, pret kurām tā vērstā, un šīs personas to pamatoti varētu uzskatīt par aizvainojošu, pazemojošu un iebiedējošu.

Diskriminācija, publicējot vai ievietojot jebkādu reklāmu vai darba sludinājumus, kas diskriminē darba meklētājus vai prasa tiem sniegt informāciju par viņu privāto dzīvi vai ģimenes plānošanu.

Īss apraksts par procedūru, kas seko pieprasījuma iesniegšanai

Komisārs var sākt izmeklēšanu par jebkuru jautājumu, kas saistīts ar iespējami prettiesisku darbību vai nolaidību, kā arī saņemot rakstisku sūdzību no personām, kuras apgalvo, ka tikušas diskriminētas.

Katra lieta, kas iesniegta komisijai izmeklēšanai, tiek izskatīta konfidenciali.

Katras sūdzības saņemšana tiek apstiprināta rakstiski.

Komisijas apakškomiteja sūdzību izskatīšanai apspriež saņemtās sūdzības un rakstiski informē sūdzībā minētās personas par izvirzītajām pretenzijām un lūdz tām sniegt savus pretargumentus.

Lai veicinātu izmeklēšanu, var veikt arī personiskas sarunas.

Komisija var arī uzaicināt abas puses un kā vidutājs palīdzēt atrast visām iesaistītajām personām pieņemamu risinājumu, kuram piekristu abas puses.

Komisija cenšas nodrošināt, ka katra sūdzība tiek izskatīta iespējami īsā laikā.

Īss apraksts par procesa iespējamo rezultātu

Kad izmeklēšana ir pabeigta, komisārs var noraidīt sūdzību.

Ja komisārs secina, ka sūdzība ir pamatota un attiecīgā darbība ir kvalificējama kā sodāms nodarījums, viņš sagatavo ziņojumu policijas komisāram, lai tas varētu veikt turpmākās darbības.

Ja darbība, par kuru iesniegta sūdzība, nav kvalificējama kā sodāms nodarījums, komisārs aicina personu, par kuru ir iesniegta sūdzība, novērst problēmu un darbojas kā vidutājs starp sūdzības iesniedzēju un attiecīgo personu jautājuma atrisināšanai.

Ja sūdzība ir par iespējami diskrimināciju, ko viena persona pieļāvusi pret otru personu, komisija pēc savas iniciatīvas var nodot lietu kompetentajai civiltiesai vai darba strīdu tribunālam.

Datu aizsardzības iestāde

Datu aizsardzības komisārs

Adrese:

Office of the Information and Data Protection Commissioner

Airways House, Second Floor

High Street,

Sliema SLM 1549

Malta

Īss apraksts par pieprasījumu veidiem, kurus izskata iestāde

Datu aizsardzība ir kļuvusi īpaši svarīga apstākļos, kad administratīvās iestādes savas darbības ietvaros lielos apmēros vāc informāciju, kas ir personas dati. Nenoliedzami, publiskajām iestādēm ir konkrēti pienākumi attiecībā uz savāktās informācijas apstrādi. Šo pienākumu mērķis ir nodrošināt līdzsvaru starp ikvienas personas brīvību saņemt un izplatīt informāciju (kas ir daļa no pamattiesībām – tiesībām uz vārda brīvību), no vienas puses, un katras personas tiesībām uz privātās dzīves un ģimenes neaizskaramību, no otras puses.

Komisārs izmeklē sūdzības par šādiem jautājumiem:

personas datu apstrāde veikta negodīgi vai prettiesiski;

personas datu apstrāde nav veikta atbilstoši labai praksei;

personas datu vākšana veikta prettiesiskos nolūkos;

personas datu apstrāde veikta mērķiem, kas nav saderīgi ar informācijas vākšanas mērķiem;

nevēlami paziņojumi tiešās tirgvedības nolūkos jeb mēstules;

personas datu nodošana uz trešo valsti, pārkāpjot ar Datu aizsardzības likumu.

Īss apraksts par procedūru, kas seko pieprasījuma iesniegšanai

Lai veiktu izmeklēšanu, komisārs ir tiesīgs uz piekļuvi apstrādātajiem personas datiem un informācijai un dokumentiem par personas datu apstrādi.

Komisārs apspriežas ar ieinteresētajām personām, kuras izmeklēšana varētu tieši skart.

Komisārs var uzaicināt ikvienu personu liecināt un iesniegt dokumentus.

Komisāram ir tādas pašas pilnvaras iekļūt telpās un pārmeklēt tās, kādas noteiktas policijai ar attiecīgajiem spēkā esošajiem tiesību aktiem. Tādēļ, ja rodas nepieciešamība, komisārs var pārmeklēt tās personas telpas, par kuru iesniegta sūdzība.

Īss apraksts par procesa iespējamo rezultātu

Komisārs var sākt civilo tiesvedību gadījumos, kad ir tikuši vai tiks pārkāpti Datu aizsardzības likuma noteikumi.

Par izmeklēšanas gaitā konstatētu noziedzīgu nodarījumu komisārs ziņo kompetentajai publiskajai iestādei.

Komisārs var norīkot datu bloķēšanu, dzēšanu vai iznīcināšanu, noteikt pagaidu vai galīgu aizliegumu attiecībā uz datu apstrādi, vai izteikt brīdinājumu vai aizrādījumu datu pārzinim.

Ja komisārs nevar saņemt pietiekamu informāciju, lai secinātu, vai datu apstrāde ir bijusi likumīga, komisārs var aizliegt personas datu pārzinim veikt personas datu apstrādi jebkādā veidā, izņemot to glabāšanu.

Ja komisārs secina, ka personas datu apstrāde ir bijusi vai var būt prettiesiska, komisārs var norīkot, lai situācija tiktu labota, un, ja tas netiek izdarīts vai lieta ir steidzama, komisārs var aizliegt personas datu pārzinim veikt personas datu apstrādi jebkādā veidā, izņemot to glabāšanu.

Ja personas datu pārzinis nav īstenojis drošības pasākumus, komisārs var piemērot administratīvu naudas sodu, un, ja personas datu pārzinis joprojām neīsteno drošības pasākumus, komisārs sāk tiesvedību pret viņu.

Šāds administratīvais naudas sods kvalificējams kā civiltiesisks beznosacījuma prasījums, resp., ja naudassods būtu piespriests ar tiesas spriedumu civilīti.

Ja komisārs nolemj, ka personas datu apstrāde ir bijusi prettiesiska, komisārs ar paziņojumu dod rīkojumu par personas datu apstrādi atbildīgajai personai dzēst datus.

Savukārt, ja par personas datu apstrādi atbildīgo personu komisāra lēmums neapmierina, tā var 15 dienu laikā pēc paziņojuma saņemšanas vērsties apelācijas tiesā ar pieprasījumu atcelt komisāra rīkojumu.

Ikvienai personai, kuru neapmierina komisāra lēmums, ir tiesības to pārsūdzēt Datu aizsardzības apelācijas tribunālā 30 dienu laikā pēc dienas, kad tā informēta par minēto lēmumu.

Citas specializētas iestādes

Valsts komisija personu ar invaliditāti jautājumos

Adrese:

National Commission Persons with Disability

Bugeja Institute,

Braille Street,

Santa Venera SVR 1619

Ja nepieciešams, norādīt iestādes nodaļu/struktūru, kas izskata pieteikumus

Vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanas nodaļa

Valsts komisija personu ar invaliditāti jautājumos savā sekretariātā izveidoja Vienlīdzīgu iespēju nodrošināšanas nodaļu, kuras uzdevums ir veicināt vienlīdzīgas iespējas un īstenot Vienlīdzīgu iespēju (personām ar invaliditāti) likuma noteikumus, un attiecīgi izmeklēt darbības, kurās notikusi diskriminācija invaliditātes dēļ.

Nodaļa sniedz konsultācijas un informāciju šajā jomā;

sniedz atbalstu personām ar invaliditāti, nodrošinot viņu tiesības, kas noteiktas Vienlīdzīgu iespēju likumā;

iestājas par izmaiņām politikā, praksē un izpratnē, lai nodrošinātu taisnīgāku attieksmi pret personām ar invaliditāti;

reģistrē un izmeklē gadījumus, kad pastāv aizdomas par diskrimināciju invaliditātes dēļ, veic pārrunas par taisnīgu risinājumu un vērstas ar prasību tiesā (ko izmanto tikai kā galējo līdzekli).

Īss apraksts par pieprasījumu veidiem, kurus izskata iestāde

Personas ar invaliditāti un viņu ģimenes aizvien labāk sāk apzināties savas tiesības. Komisija dara visu, kas ir tās spēkos, lai noteiktu, izmeklētu un atrisinātu sūdzības, kas skar personas ar invaliditāti.

Komisija saņem sūdzības par šādiem jautājumiem:

pieprasījumi noteikt saīsinātu darba laiku;

pieprasījumi nodrošināt ārstniecisko pedagogu;

sūdzības par to, ka netiek nodrošināti invalīdiem pielāgoti skolas autobusi;

sūdzības par to, ka invalīdiem netiek nodrošināta piekļuve baznīcām, teātriem, mūzikas klubiem, tualetēm, banku filiālēm, viesnīcām, veikaliem, restorāniem, nav ierīkotas nobrauktuves no ietvēm, ietves nav pieejamas;

sūdzības par personu ar invaliditāti aizskaršanu;

sūdzības par to, ka netiek nodrošināti lifti;

sūdzības par to, ka automobiļu nomās netiek nodrošināti transportlīdzekļi ar rokas vadību;

sūdzības par to, ka netiek nodrošināti atbilstoši mitekļi;

diskriminējošas ceļojumu apdrošināšanas.

Īss apraksts par procedūru, kas seko pieprasījuma iesniegšanai

Komisija pēc savas iniciatīvas var sākt izmeklēšanu par jebkuru darbību, kas varētu būt prettiesiska saskaņā ar kādu no noteikumiem Vienlīdzīgu iespēju (personām ar invaliditāti) likumā.

Tāpat komisija var sākt izmeklēšanu, saņemot rakstisku sūdzību, kurā kāda persona tiek vainota tādas darbības veikšanā, kas ir prettiesiska saskaņā ar kādu no noteikumiem Vienlīdzīgu iespēju (personām ar invaliditāti) likumā.

Šādu sūdzību komisijai var iesniegt persona, kuru aizskārusi konkrēta darbība vai personas ar garīgiem traucējumiem viens no vecākiem, likumīgais aizbildnis vai ģimenes loceklis.

Ja personai, kas vēlas iesniegt sūdzību, ir nepieciešama palīdzība, lai izteiktu sūdzību mutiski vai rakstiski, komisijai minētajai personai sniedz attiecīgu palīdzību.

Par rakstiskas sūdzības saņemšanu tiek nosūtīts apstiprinājums. Nodaļa izskata sūdzību un, ja to atzīst par nepamatotu, tās iesniedzējs par to tiek informēts rakstiski, norādot citus iespējamos tiesiskās aizsardzības līdzekļus.

Ja sūdzību var atzīt par pamatotu un *prima facie* ir notikusi diskriminācija, nodaļa sūdzību izmeklēs.

Atbildētājam tiks nosūtīts paziņojums par sūdzību, lūdzot viņu sniegt savus apsvērumus. Tas palīdzēs nodaļai gūt sākotnēju priekšstatu par lietu.

Atbildētājam lūgts sniegt priekšlikumu un grafiku, kurā jānorāda, kādā veidā un cik ilgā laikā tiks veiktas izmaiņas, kas nepieciešamas diskriminācijas novēršanai.

Lai vienotos par ātru un taisnīgu risinājumu, nodaļa izmanto arī mediāciju.

Ja visu minēto centienu rezultātā neizdodas panākt rezultātu, komisijas pienākums ir vērsties Arbitrāžas centrā vai tiesā.

Īss apraksts par procesa iespējamo rezultātu

Kad izmeklēšana ir pabeigta, komisija var lemt par atbilstošu tiesvedību.

Ja sūdzība ir par iespējamu diskrimināciju, ko viena persona pieļāvusi pret otru personu, komisija pēc savas iniciatīvas var nodot lietu Civiltiesas Pirmajai palātai. Taču iepriekš minētais netraucē personai, kam ir likumīgas intereses, sniegt tiesā prasību par diskrimināciju, jo īpaši par kaitējuma atļidzināšanu. Komisija mēģina rast visiem iesaistītajiem pieņemamus risinājumus.

Bēgļu lietu komisija un Bēgļu lietu apelācijas padome

Adrese:

Malta Emigrants' Commission

Dar l-Emigrant,
Castille Place,
Valletta
Malta

Emigrantu lietu komisija ir nevalstiska brīvprātīga bezpeļņas organizācija, kas izveidota ar mērķi palīdzēt grūtībās nonākušām personām un aizsargāt tās, sniedzot bezmaksas pakalpojumus, konsultācijas un aizsardzību.

Komisija sniedz pakalpojumus visām migrācijas procesos iesaistītajām personām, tostarp imigrantiem, bēgļiem un tūristiem.

Īss apraksts par pieprasījumu veidiem, kurus izskata iestāde

Bēgļu lietu komisāra biroja galvenais uzdevums ir saņemt un apstrādāt patvēruma pieteikumus un pieņemt lēmumu attiecībā uz tiem, kā noteikts Bēgļu likumā. Biroja galvenais mērķis ir nodrošināt pilnīgi neatkarīgu, taisnīgu, efektīvu un ātru procesu, lai konstatētu personas tiesības uz patvērumu, vienlaikus garantējot vislabākās iespējamās kvalitātes pakalpojumus pieteikumu izskatīšanā, izvērtēšanā un lēmuma pieņemšanā.

Personas, kas meklē patvērumu, izmitināšanas centros pie bēgļu lietu komisāra var reģistrēties kā patvēruma meklētāji, aizpildot aptaujas veidlapu ("Preliminary Questionnaire"). Šī veidlapa ir pieejama imigrantiem slēgta tipa centros vienlaikus ar būtisko informāciju, kas tiek viņiem sniegta, īstenojot viņu tiesības pieteikties uz starptautisko aizsardzību.

Aptaujas veidlapa ir pieejama vairākās valodās, lai imigrantiem būtu vieglāk to aizpildīt.

Bēgļu lietu komisāra biroja darbinieki trešo valstu valstspiederīgajiem sniedz informāciju par patvēruma procedūram un informē viņus par viņu tiesībām un pienākumiem visa procesa laikā. Lai atbilstoši aizpildītu aptaujas veidlapu, patvēruma meklētājiem palīdz arī tulki, ko nodrošina birojs.

Īss apraksts par procedūru, kas seko pieprasījuma iesniegšanai

Saņemot oficiālo pieteikuma veidlapu bēgļa statusa atzīšanai, birojs ar pieteikuma iesniedzējiem rīko pārrunas. Pārrunas veic bēgļu lietu komisāra biroja darbinieki, ja nepieciešams, viņiem palīdz tulki.

Pieteikuma iesniedzējam tiek izskaidrotas tiesības un pienākumi, kas patvēruma meklētājiem ir noteikti likumā, tostarp tiesības konsultēties ar Apvienoto Nāciju Organizācijas Augsto komisāru bēgļu jautājumos.

Pieteikuma iesniedzējiem nodrošina nepieciešamos apstākļus un iespēju pilnībā izklāstīt savu lietu, pamatojot to ar pieejamajām liecībām un dokumentiem un sniedzot atbilstošus paskaidrojumus par visiem pieteikumā norādītajiem iemesliem.

Bēgļu lietu komisārs vispirms pārbauda, vai pieteikuma iesniedzējs atbilst kritērijiem, lai saskaņā ar tiesību aktiem viņu atzītu par bēgli. To personu gadījumā, kuras netiek atzītas par atbilstīgām, lai saņemtu aizsardzību kā bēgli, birojs veic papildu pārbaudi, vai pieteikuma iesniedzējs atbilst kritērijiem, lai saskaņā ar tiesību aktiem pretendētu uz alternatīvo aizsardzību.

Īss apraksts par procesa iespējamo rezultātu

Bēgļu lietu komisāra ieteikums katrā konkrētajā gadījumā tiek iesniegts lekslietu ministrijai. Pieteikuma iesniedzējam tiek izsniegta ieteikuma kopija un ieteikuma pamatojuma konfidenciāls izklāsts. Ja ieteikums ir noraidošs, pieteikuma iesniedzēju informē arī par viņa tiesībām pārsūdzēt ieteikumu Bēgļu lietu padomē un attiecīgo procedūru, kas jāievēro.

Bēgļu lietu komisāra birojs var ieteikt divu veidu aizsardzību: bēgļa statusu un alternatīvo aizsardzību.

Ja bēgļu lietu komisārs nolemj, ka nav izpildīti nosacījumi, lai patvēruma meklētājam noteiktu bēgļa statusu, viņš ministram var ieteikt piešķirt pieteikuma iesniedzējam alternatīvo aizsardzību. Tas attiecas uz patvēruma meklētājiem, kuriem, ja viņi tiktu atgriezti to izcelsmes valstī, draudētu reāls risks ciest būtisku kaitējumu.

Komisārs turpina sniegt ieteikumus arī gadījumos, kad reāls risks ciest būtisku kaitējumu rodas pēc tam, kad ir pieņemts lēmums nepiešķirt alternatīvo aizsardzību.

Bēgļu lietu komisāra birojs var arī ieteikt lekslietu ministrijai citu aizsardzības režīmu: pagaidu humāno aizsardzību. Tā ir administratīva procedūra, kuru izmanto īpašos ārkārtas gadījumos, kad pieteikuma iesniedzējs netiek atzīts par atbilstīgu, lai viņu atzītu par bēgli vai alternatīvās aizsardzības saņēmēju, bet viņš tiek tomēr atzīts par personu, kurai nepieciešama aizsardzība īpašu humānu iemeslu dēļ.

Cits

Organizācija „Victim Support Malta”

Adrese:

Victim Support Malta
Dun Guzepp Gonzi Street,
Tarxien TXN 1633
Malta

Īss apraksts par pieprasījumu veidiem, kurus izskata iestāde

Cietušo atbalsta organizācija „Victim Support Malta” tika izveidota 2004. gada jūnijā un 2006. gada jūlijā pārveidota par oficiālu fondu. Cietušo atbalsta organizācija palīdz personām, kas cietušas visu veidu noziedzīgos nodarījumos: sākot ar vardarbību ģimenē, seksuālu uzbrukšanos un beidzot ar personām, kas piedzīvojušas smagu zaudējumu.

Cietušo atbalsta organizācijas mērķi ir šādi:

vākt un pārvaldīt informāciju saistībā ar kriminālprocesu, sodu sistēmu un ārstniecības sistēmu;

uzturēt kontaktus ar radniecīgām aģentūrām un tādējādi piedāvāt ievirzes un konsultatīvus pakalpojumus cietušajiem un lieciniekiem tiesā, lai viņi varētu labāk orientēties iepriekš minētajās sistēmās;

pārraudzīt noziedzīgos nodarījumos cietušo un liecinieku tiesā vajadzības un konsultēt saistībā ar tām;

mudināt fiziskas personas un organizācijas veikt profesionālus pētījumus kriminālās tiesvedības sistēmas jomā un par jautājumiem saistībā ar noziedzīgiem nodarījumiem, kā arī palīdzēt šo pētījumu veikšanā.

Īss apraksts par procedūru, kas seko pieprasījuma iesniegšanai

Personas, kas cietušas jebkādā noziedzīgā nodarījumā un vērsas cietušo atbalsta organizācijā, nekavējoties pieņems koordinators. Pirmo reizi tiekoties ar noziedzīgajā nodarījumā cietušo, koordinators veic ātru sākotnējo novērtējumu. Tādējādi koordinators novērtē lietas smaguma pakāpi. Turpmākai saziņai tiek pierakstīts cietušās personas vārds un kontakttālruna numurs.

Pēc pirmās īsās sarunas koordinators nodod lietu vienam no brīvprātīgajiem, kas ir profesionāli apmācīts. Brīvprātīgais var būt jebkurš iedzīvotājs, kurš pirms tam četru līdz sešu nedēļu laikā tiek mērķtiecīgi apmācīts, lai varētu sniegt informāciju un atbalstu noziedzīgā nodarījumā cietušajam.

Brīvprātīgais, kas atbildīgs par attiecīgo lietu, iespējami drīz sazināsies ar noziedzīgajā nodarījumā cietušo un vienosies par sākotnējo tikšanos visām iesaistītajām personām pieņemamā laikā. Tikšanās laikā brīvprātīgais no cietušās personas iegūs iespējami daudz informācijas, lai sagatavotu rīcības plānu.

Lietas turpmākai apstrādei cietušo lūgs parakstīt piekrišanas veidlapu.

Īss apraksts par procesa iespējamo rezultātu

Brīvprātīgais un koordinators iepazīstas ar sākotnējo rīcības plānu un vienojas par turpmāko rīcību. Cietušā persona tiks pienācīgi informēta. No šā brīža brīvprātīgais pastāvīgi un regulāri sazināsies ar cietušo visā procesa gaitā, kamēr cietušais atgūsies no noziedzīgā nodarījuma pārdzīvojamu sekām.

Visas cietušo atbalsta organizācijas darbības un rezultātus pārrauga organizācijas direktors.

Lapa atjaunināta: 16/10/2012

Šīs lapas dažādās valodu versijas uztur attiecīgās dalībvalstis. Tulkojumu veic Eiropas Komisijas dienestā. Varbūtējās izmaiņas, ko oriģinālā ieviešanas kompetentās valsts iestādes, iespējams, nav atspoguļotas tulkojumos. Eiropas Komisija neuzņemas nekādas saistības un atbildību par datiem, ko satur šis dokuments, vai informāciju un datus, uz kuriem šajā dokumentā ir atsauces. Lūdzam skatīt juridisko paziņojumu, lai iepazītos ar autortiesību noteikumiem, ko piemēro dalībvalstī, kas ir atbildīga par šo lapu.

Dalībvalstis, kas ir atbildīgas par nacionālā satura lapu pārvaldību, atjaunina daļu šīs tīmekļa vietnes satura, ņemot vērā Apvienotās Karalistes izstāšanos no Eiropas Savienības. Ja vietnē ir saturs, kurā vēl nav atspoguļota Apvienotās Karalistes izstāšanās, tas ir bez nolūka un tiks labots.